

Scheveningen, 5 juli 2022

Geachte aanwezigen,

“Bij ieder schepsel dat geboren wordt zijn reis begint, scheept in het ruim de dood zich in.”

Zo bracht M. Vasalis de onherroepelijke eindigheid van het leven op treffende wijze onder woorden in haar gedicht *De verstekeling*. Vasalis was het pseudoniem van Margaretha Drooglever Fortuyn-Leenmans. Hier, op Scheveningen, bracht zij haar jeugd door. De dood die zich in het ruim inscheept...

Dat gold wel heel letterlijk voor het marineschip *Adder*, dat op 5 juli 1882 voor de kust van Scheveningen verging. Vandaag herdenken wij alle opvarenden die daarbij om het leven kwamen.

Sinds het voorjaar van 2015 herinnert op de boulevard van Scheveningen een plaquette aan deze verschrikkelijke ramp. Burgemeester Jozias van Aartsen heeft hem destijds mede onthuld. Dat die plaquette er kwam, is te danken aan de Stichting Gedenkteken Zijner Majesteits *Adder*. Het gedenkteken is dus een echt plaatselijk initiatief, afkomstig uit de Scheveningse gemeenschap. Een jaar later, in september 2016, werd het monument officieel overgedragen aan de gemeente Den Haag, die het sindsdien onderhoudt.

Als gemeente vinden wij het heel belangrijk dat de kennis over de geschiedenis van onze stad wordt doorgegeven. Monumenten spelen daarin, als ‘plaatsen van herinnering’, een grote rol. Het is dan ook heel mooi dat de Scheveningse waterscouts van de Baron van Pallandtgroep het monument hebben geadopteerd. Ik weet dat verschillende waterscouts vandaag hier aanwezig zijn en bijdragen aan de herdenking. Wat goed dat jullie je op deze manier inzetten. Dankzij jullie zal het verhaal van de *Adder* en het lot van de opvarenden worden doorgegeven aan de generaties van nu en morgen.

Dank jullie wel!

De gemeente Den Haag hecht er grote waarde aan dat de herinnering aan het marineschip *Adder* levend wordt gehouden. Immers, Den Haag en Scheveningen zijn hecht verbonden met de Koninklijke Marine. Daarvan getuigt niet alleen de plaquette voor de *Adder*, maar ook het Nationaal Marinemonument dat hier sinds de jaren zestig staat. En ik heb begrepen dat één van de nieuw te bouwen mijnenjagers van de marine de naam Scheveningen zal dragen.

De band tussen Den Haag en de marine gaat eeuwen terug, tot de tijd van Hugo de Groot. Begin zeventiende eeuw schreef hij in Den Haag zijn boek *Mare Liberum*, de Vrije zee, de basis van het moderne internationale recht. Het bewaken van de internationale rechtsorde vormt de kern van de huidige band tussen Den Haag en de Koninklijke Marine. Beide vervullen een sleutelrol als het gaat om vrede en recht.

Den Haag, als VN-stad, die onderdak biedt aan meer dan honderden internationale organisaties en non-gouvernementele organisaties en met als symbool het Vredespaleis. De marine, die een heel belangrijke rol speelt bij vredesmissies en uiteraard ook bij de bestrijding van piraterij.

“De regering heeft tot taak de ontwikkeling van de internationale rechtsorde te bevorderen”, zo staat het in artikel 90 van onze Grondwet. Artikel 97 beschrijft nog eens expliciet de rol van de krijgsmacht in de handhaving en de bevordering van de internationale rechtsorde.

Iets dat ook onlangs weer goed naar voren kwam, toen er eindelijk weer een Nationale Veteranendag kon plaatsvinden. En Den Haag weer duizenden veteranen mocht verwelkomen die zich hebben ingezet voor vrede en vrijheid. En zo slaan wij vandaag, bij de herdenking van de ramp met de *Adder*, ook een brug tussen heden en verleden. Tegelijkertijd staan wij in dankbaarheid stil bij al die vrouwen en mannen van de Koninklijke Marine, die zich vandaag de dag sterk maken voor vrede en veiligheid, overal ter wereld.

Iets waar we, juist nu, heel dankbaar voor mogen zijn.

Dank u.

